

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ ТА РАЦІОНАЛЬНОГО
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декаан географічного факультету
 /Іван КАЛИНИЧ/
« 30 » червня 2022 року



СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Освітня програма	Географія

Назва курсу	Історія та культура України
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет історії та міжнародних відносин, археології, етнології та культурулогії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 «Освіта/Педагогіка» 014 «Середня освіта»
Викладачі курсу	Славик Юрій Володимирович
Профайл викладачів	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/fhistory_relati-uahistory/staff
E-mail	yuriy.slavik@uzhnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=3674
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	Кредити / загальна кількість годин - 3/90
Обсяг курсу	Кількість годин аудиторних - 44, лекцій - 24, практичних - 20, СРС - 46
Формат курсу	Очний, комбінований.....
Анотація до курсу	Курс спрямований на всебічне засвоєння знань про соціально-політичні процеси минулого та сучасності, їх об'єктивну зумовленість, взаємозв'язки та взаємозалежність. Ознайомлення студентів з основами сучасних підходів до історії національної культури, засвоєння знань про закономірності та особливості розвитку української культури, отримання цілісного уявлення про культурно-історичні надбання українського та інших етносів, які заселяли територію України.
Ключові слова	Історія, культура, українські землі, Київська Русь, козацтво, українське націотворення, державність, національно-визвольні змагання, українська культура.
Мета та цілі курсу	Вивчення навчальної дисципліни «Історія та культура України» є формування у студента відповідної активної соціальної та громадської позицій, підвищенні рівня духовної культури, культури спілкування і діяльності для сприяння їх соціалізації, активному включенню в соціально-політичне та економічне життя суспільства, вміння визначити вклад національних цінностей у загальнолюдські; формувати історичну свідомість як основу всієї суспільної свідомості; привити самостійні, творчі, пізнавальні навички підходу до історичного минулого та реального сьогодення. Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних компетентностей: ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя. ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і

	письмово. ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Прореквізити курсу	Навчальна програма дисципліни націлює на проведення 12 лекційних і 10 практичних занять, які тісно пов'язані між собою.
Очікувані результати навчання	Компетенції, якими має оволодіти студент в процесі вивчення дисципліни: Знати основні історичні етапи розвитку предметної області. Уміти використовувати інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності. Уміти застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності. Бути здатним цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.
Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Під час лекційного курсу застосовується слайдова презентація (у програмі «Microsoft Power Point»), роздатковий матеріал, ілюстраційні матеріали та схеми. На практичних заняттях: - використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті; - проводиться дискусійне обговорення проблемних питань; - задаються провокаційні питання; - розв'язання ситуаційних завдань.
Необхідне обладнання	Карти, проектор, ПК.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формі оцінювання усних відповідей, виконаних практичних завдань і самостійних робіт. Контроль самостійної роботи проводиться: - з лекційного матеріалу – шляхом усного опитування та виступів на семінарських заняттях; - з практичних занять – на основі перевірки виконаних завдань. Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки. Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа): 0% – завдання не виконано; 40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало; 60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог; 80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру; 100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Підсумковий контроль, форма	Поточний контроль: усне опитування на практичних заняттях Модульний контроль: у формі контрольної роботи за темами змістовних модулів. Підсумковий контроль: залік у формі усної перевірки знань – відповідей на питання.
Зміст курсу	ТЕМА 1 Вступ. Предмет, завдання, значення історії України, її періодизація. ТЕМА 2. Первіснообщинний лад. Найдавніші цивілізації на території України ТЕМА 3. Київська Русь та Галицько-Волинська держава ТЕМА 4 Українські землі під владою іноземних держав (друга половина XIV - перша половина XVI ст.). ТЕМА 5. Виникнення українського козацтва. Наростання соціальних, політичних, релігійних на українських землях у складі Речі Посполитої. ТЕМА 6. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького. Поділ Гетьманщини, період «Руїни» ТЕМА 7. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII - XIX ст. ТЕМА 8. Національно-визвольні змагання 1917-1921 рр. ТЕМА 9. Україна напередодні та в роки Другої світової війни. ТЕМА 10. УРСР та утвердження незалежної української держави.
Література для вивчення дисципліни	Основна література 1. Акт проголошення незалежності України. Прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 року // Голос України. – 1991. — №165. 2. Декларація про державний суверенітет України. Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 р. – К., 1990. 3. Конституція України. – К., 1996. 4. Бойко О. Д. Історія України : навчальний посібник — [3-тє вид, вип. доп.] / О. Л. Бойко – К., 2007. 5. Грицак, Я. Нариси з історії України: формування української модерної нації / Я. Грицак. – [2-ге вид.]. – Київ: Генеза, 2000. – 249 с. 6. Грушевський М. С. Очерки истории украинского народа / М. С. Грушевський – К., 1991. 7. Історія України / [Кер. авт. кол. Ю. Зайцев]. — [3-тє вид., вип., доп.] – Львів, 2002. 8. Історія України : навчально-методичний посібник для семінарських занять / [В. М. Литвин, А. Г. Слюсаренко, В. Ф. Колесник та ін.] ; за ред. В. М. Литвина — К. : Знання-Прес, 2006. — 460 с. 9. Комаринська З. М. Історія України : посібник для самостійного вивчення та підготовки до семінарських занять / З. М. Комаринська — Львів : ЛБІ НБУ, 2005. — 191 с. 10. Литвин В. Україна: XX століття. У 2 книгах / В. Литвин, В. Смолій, М. Шпакуватий – К., 2002. 11. Магочій П.-Р. Україна: Історія її земель та народів / Авториз. пер. з англ. Е.Гийдель, С.Грачова, Н.Кушко, О.Сидорчук; наук. ред. С.Біленький; відп. ред. В.Падяк. – Ужгород: Вид-во В.Падяка, 2012. – 794 с. + XXII с. 12. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. – Х., 2016. – 496 с. 13. Савченко Н. М. Історія України: модульний курс : навчальний посібник / Н. М. Савченко, М. К. Подольський — К. : Видав. «Фірма ІНКООС», «Центр навчальної літератури», 2006. — 544 с.

	14. Світлична В. В. Історія України : навчальний посібник / В. В. Світлична ; за ред. Ю. М. Алексєєва — 3-тє вид. — К., 2005. 15. Субтельний О. Україна: Історія / О. Субтельний — К., 1991. 16. Історія України (для студентів всіх бакалаврських напрямів) : навчальний посібник / [А. І. Безуглий, Л. П. Громова, Д. О. Мельников, А. Б. Пономаренко] — Вінниця : ВНТУ, 2008. 17. Яковенко, Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. / Н. Яковенко. — Київ: Генеза, 1997. — 380 с.
Інформаційні ресурси	1. ІЗБОРНИК. Історія України IX—XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації: [сайт]. Режим доступу: http://litopys.org.ua/index.html (дата звернення 06.09.2012). — Назва з екрана. 2. Михайло Грушевський. Історія України-Руси в 10 томах / Михайло Грушевський. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://litopys.org.ua/index.html (дата звернення 06.09.2012). 3. Україна. Історія великого народу [сайт] Режим доступу: http://www.litopys.com.ua/ (дата звернення 06.09.2016).
Питання для підсумкового контролю	1. Початок формування людської цивілізації на території України. Кам'яний вік. 2. Трипільська культура. 3. Кімерійці, скіфи і сармати. 4. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. 5. Утворення та становлення східнослов'янської держави — Київської Русі. 6. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства 7. Галицько-Волинське князівство. Данило Галицький 8. Крим у XIV-XVIII ст. 9. Розподіл і захоплення українських земель Литвою, Польщею та іншими державами. 10. Закарпаття у IX-XVI ст. 11. Люблінська унія та Берестейська церковна унія. 12. Причини та теорії зародження українського козацтва. Запорізька Січ. 13. Селянсько-козацькі повстання кінця XVI — 20-30-х рр. XVII ст. Реєстрове козацтво. 14. Військове мистецтво козаків. «Золота доба» морських походів. Петро Сагайдачний. Хотинська війна 15. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648-1657). Основні етапи та хід бойових дій. 16. Переяславська рада 1654 р. та її значення в історії України. 17. Українські землі в другій половині ХУІІ ст. Період Руїни в історії України 18. Іван Мазепа. Україна і Північна війна 19. Українська культура наприкінці ХУІІ-ХУІІІ ст. 20. Ліквідація автономії козацької України у складі Російської імперії 21. Українське національне пробудження в Австрійській імперії першої половини ХІХ ст. Революція 1848 р. та її вплив на західноукраїнські землі. 22. Кирило-Мефодіївське товариство. 23. Українська культура у ХІХ ст. 24. Національно-визвольні змагання 1917-1921 рр. УНР, Гетьманат, Директорія, ЗУНР.

	25. Політика форсованої індустріалізації та колективізації. Голодомор 1932-1933 рр. 26. Західноукраїнські землі між двома світовими війнами. 27. Карпатської Україна та угорська окупація березня 1939 р. 28. Україна в роки Другої світової війни. Окупаційні режими на території України та рух опору. 29. УРСР у 1945-1991 рр. 30. Помаранчева революція (2004), Революція Гідності (2013-2014 рр.) – спільні та відмінні риси.
--	--